

ทางเลือก & หลากวิธีเริ่มต้นปลูก

มะนาวมือใหม่

นอกฤดู

บรรณาธิการ : อภิชาติ ศรีสอาด
เรียบเรียง : จันทรา อุสุวรรณ

ISBN : 978-616-359-012-1

มะนาวมือใหม่

อภิชาติ ศรีสอาด

155.-

พบกับ

8

เขียน

เรียนลัด...จัดเต็มเทคนิคปลูก

ปลูกลงในล้อยาง

ปลูกลงกระถางแกมลิ่ง

ปลูกลงบ่อซีเมนต์

ปลูกลงดินยกร่องลुकฟัก

ปลูกลงในกระถาง

ปลูกลงในโอ่ง

ด้วยมะนาวมือใหม่...สู่มืออาชีพ

คำพิภคร์ นนทไชย

เพยเทคณคการปลุกมะนาวในโออง พลพลตตีไมแพองบอ แถมต้นทุนต่ำ ขนยัยง่าย

ตามไปดูสวนมะนาวโออง ที่มหาสารคาม

การปลุกมะนาวในโออง เป็นอีกหนึ่ทาง
เลือกที่จะช่วยลดต้นทุนในการซื้อวงบอซีเมนต์ที่
ต้องลงทุนสูง รวมถึงยังสามารถบังคับให้มะนาว
ออกนอกฤดูในหลักการและวิธีการเดียวกันกับ
การปลุกมะนาวในวงบอซีเมนต์อีกด้ว

ในวันนีผู้เขียนอยากรแนะนำเกษตรกร
ท่านหนึ่ที่มีแนวคิดที่แตกต่างแต่เหมือนกัน ฟัง
แล้วเกิดความสงสัยแล้วว่าผู้เขียนจะลือถึงอะไร
คำว่าแตกต่างเหมือนกันคือวิธีการปลุกมะนาว
เหมือนกันแต่แตกต่างตรงภษณะที่นำมาใช้ปลุก
เท่านั้น จากที่เคยปลุกลงวงบอซีเมนต์ก็เปลี่ยน

มาปลุกลงในโออง

น้ำ จากการเป็น

คนช่างสังเกตและ

ชอบในเรื่องการปลุกมะนาวเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว
บวกกับความคับแค้นใจเล็กๆ ที่จะต้องไปซื้อ

มะนาวลูกละ 10 บาทมารับประทาน จากแรง
แค้นตรงนั้นทำให้ต้องทำอะไรสักอย่างแล้วเพื่อ
ให้มีมะนาวไว้รับประทานภายในบ้าน จนปัจจุบัน
เขาผู้นี้มีส่วนมะนาวเป็นของตัวเองซึ่งไม่เหมือน

**“คำพิภคร์ นนทไชย
เกษตรกรหัวคิดกนสมัย จาก
จังหวัดมหาสารคาม ใช้โออง
น้ำเก่าปลุกมะนาว สามารถ
บังคับให้ออกนอกฤดู เพย
ได้พลตตีไมแพการปลุกมะนาว
ในวงบอซีเมนต์ แถมต้นทุน
ต่ำกว่า ขนยัยสะดวก แถม
เพยวิธีการปลุกมะนาวในโออง
บังคับนอกฤดูแบบเห็นผล”**

คุณคำพิภคร์ นนทไชย
เจ้าของสวนมะนาวโออง

ใครตรงที่ปลูกใส่โอ่งจำนวน 300 กว่าใบ ไร่รับ
ประทานและจำหน่ายเรียบร้อยแล้ว เกษตรกร
ที่กล่าวถึงท่านนี้คือ คุณคำพักตร์ นนท์ไชย
เกษตรกรจากจังหวัดมหาสารคามนั่นเอง

จากนั้นคุณคำพักตร์กล่าวเสริมว่า “นอก
จากแรงแค่นั้นในเรื่องมะนาวแพงแล้ว บวกกับเป็น
คนช่างสังเกตและคิดตลอดเวลา จนทำให้อยู่มา
วันหนึ่งได้เห็นต้นมะนาวในกระถางตามร้านขาย
ต้นไม้ต่างๆ ซึ่งคิดว่าขนาดกระถางใบเล็กๆ ยัง
ปลูกมะนาวได้แถมยังเจริญเติบโตอีกด้วย จาก

จุดประกายตรงนั้นพี่ก็ได้มาทดลองปลูกมะนาว
ในโอ่งเก่าที่ไม่ได้ใช้ดูบ้างว่าจะตายหรือรอด แต่
ผลปรากฏว่าได้ผลดีเกินคาดเสียอีก ต้นแข็งแรง
ลูกตกอีกด้วย”

เผยเทคนิคปลูกมะนาวในโอ่งพร้อมบึงคืบ นอกฤดู แบบฉบับสวนมะนาวโอ่ง

สำหรับขั้นตอนการปลูกคุณคำพักตร์
เล่าว่า “เริ่มจากนำโอ่งที่ไม่ใช้แล้ว มาเจาะรู
บริเวณก้นโอ่งทั้ง 4 ด้าน เพื่อเป็นทางระบาย
น้ำ จากนั้นให้นำโอ่งมาตั้งในที่ที่มีแสงแดดส่อง
ถึง ไม่ควรตั้งไว้ในที่ร่ม จากนั้น
ให้นำวัสดุปลูกมาคลุกเคล้า

เจาะรูใต้โอ่ง 4 จุด
โดยใช้คอรื้งเจาะ

ให้เข้ากัน โดยจะใช้วัสดุปลูกในอัตรา ดิน 1 ส่วน ใบไม้ผุ 2 ส่วน และปุ๋ยคอก 1 ส่วน เมื่อผสมวัสดุปลูกให้เข้ากันแล้ว จากนั้นให้นำไปเทใส่ในโอ่งที่เตรียมไว้ให้สูง 2 ใน 3 ส่วน แล้วจึงลงมือนำกิ่งพันธุ์มะนาวมาปลูก”

สำหรับการบังคับนอกฤดู คุณค่าพักตร์เล่าว่า การทำนอกฤดูของการปลูกมะนาวในโอ่งคล้ายกับการทำนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ให้ใช้วิธียกหน้าหลังปุ๋ยและรดน้ำ โดยเริ่มตัดแต่งทรงพุ่มในเดือนกรกฎาคม-

สิงหาคม (ตัดทุกยอดและทุกต้น เพื่อให้ใบใหม่ผลิพร้อมกัน) จากนั้นรักษาใบชุดให้มีอายุอย่างน้อย 90 วัน ซึ่งระหว่างนี้ให้ใส่ปุ๋ยเพื่อสะสมอาหารสูตร 8-24-24 หรือสูตร 15-5-20 อัตรา 80 กรัม ทุก 10 วัน/ครั้ง ที่สำคัญไม่ควรให้แตกยอด จึงต้องคุมไว้ด้วยปุ๋ยสูตร 0-0-60 หรือ 0-0-50 อัตรา 80 กรัม เมื่อครบ 90 วันจึงเริ่มรดน้ำและนำพลาสติกมาคลุมวงบ่อซีเมนต์ ปิดให้มิดชิดระวังอย่าให้น้ำเข้า รอจนใบเหี่ยว

ร่วงประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งใช้เวลาจนน้ำประมาณ 10 วัน เพื่อเตรียมพร้อมบังคับเปิดตาดอก

หลังจากครบกำหนดแล้วให้เริ่มรดน้ำพร้อมปุ๋ยสูตร 15-5-20 ปริมาณน้อย (ไม่ควรให้มาก) รดน้ำพร้อมปุ๋ยนานประมาณ 10 นาที ในวันรุ่งขึ้นฉีดพ่นทางใบด้วยปุ๋ยสูตร 9-19-34 อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร จากนั้นประมาณ 7-10 วัน จะเริ่มมีดอกออกมาก ให้บำรุงต่อด้วยปุ๋ยสูตร 15-5-20 อัตรา 90 กรัม ทุก 10 วัน/ครั้ง จนเริ่มติดลูกเป็นพวงเล็กๆ ค่อยเปลี่ยนมาใส่ปุ๋ย 27-7-14 อัตรา 90 กรัม ทุก 10 วัน/ครั้ง จากนั้นให้ปุ๋ยแบบนี้ไปจนก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ

1 1/2 เดือน จึงเปลี่ยนมาใส่ปุ๋ยสูตร 15-5-20 อัตรา 90 กรัม เพื่อให้เปลือกบางลง น้ำเยอะขึ้น (รวมอายุเก็บเกี่ยวที่ประมาณ 4 1/2-5 เดือน)

สำหรับโรคแมลงนั้นก็ไม่ค่อยมี เพราะสามารถดูแลได้ดีทั่วถึงหรือหากพบเห็นโรคแมลงก็จะฉีดพ่นด้วยน้ำส้มควันไม้หรือสารเคมีตามอาการของโรค เพียงเท่านั้นก็จะได้มะนาวไว้รับประทานในช่วงหน้าแล้งแล้ว

คุณคำพักตร์ กล่าวทิ้งท้ายว่า “วิธีการปลูกมะนาวในโอ่งเป็นวิธีที่ง่าย ไม่ยุ่งยากต้นทุนโอ่งมือ 2 ก็อยู่ที่ ประมาณใบละ 100-200 บาท นอกนั้นก็ใช้เศษวัสดุที่สามารถหาได้ตามท้องถิ่น หากจะเห็นการทำงานนอกฤดูก็ศึกษาเรื่องการใส่ปุ๋ยให้ถูกช่วงถูกเวลา แค่นี้ก็สามารถลดต้นทุนการผลิตได้มากทีเดียว”

หากสนใจสามารถปรึกษาเพิ่มเติมได้ที่ คุณคำพักตร์ นนท์ไชย และคุณกรรณา ฤทธิมนตรี บ้านเลขที่ 99 หมู่ 2 บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 44170 โทร. 089-781-3518, 092-909-1093, 089-079-5722

คุณกรรณา ฤทธิมนตรี
(พี่สาวคุณคำพักตร์ นนท์ไชย)

คมกริช บุรณ์เจริญ เพาะที่เด็ด ปลูกมะนาวทรงร่องแห้งระยะชิดแบบลูกฟูก มีกิ่งพันธุ์ให้ตัดไม่อัน

“คมกริช บุรณ์เจริญ เจ้าของสวนมะนาวชายทุ่ง จากจังหวัดสุรินทร์ บ่มเพาะประสบการณ์กว่า 5 ปี สำเร็จวิชาขึ้นสูงด้วยการปลูกมะนาวแบบลงดินขึ้นลูกฟูกระยะชิด ใช้เทคนิคปลูกระยะชิด 3 x 3 เมตร เพื่อบริการทำกิ่งพันธุ์เป็นหลัก รายได้และกำไรดีเกินคาด พร้อมเผยแพร่สูตรวิธีการปลูกมะนาวลงดินแบบขึ้นลูกฟูกระยะชิดให้ได้ผล”

ตามรอยสวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์

คุณคมกริช บุรณ์เจริญ หนึ่งในเจ้าของสวนมะนาวในจังหวัดสุรินทร์ ที่เข้าใจภูมิประเทศเลือกปลูกมะนาวเป็นอาชีพหลักมานานกว่า 5 ปี โดยที่สวนจะเน้นปลูกมะนาวไซ้ ซึ่งเป็นพระเอกของสวนเลยก็ว่าได้ เนื่องจากมะนาวไซ้ เป็นมะนาวพื้นบ้านที่มีผลดกมาก น้ำหอม เปลือกบาง

คุณคมกริช บุรณ์เจริญ
เจ้าของสวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์

ใบไม้แห้ง

การวางระบบน้ำ

น้ำมาก มีเมล็ดน้อย และปลูกง่าย ดูแลง่าย ด้านทานโรคได้ดี แม่ค้าตามร้านอาหารร้านส้มตำ ย่านจังหวัดสุรินทร์ปลื้มมากๆ นอกจากมะนาว ไข่แล้วที่สวนมะนาวชายทุ่งยังปลูกเป็นพืชจิตร 1 เป็นพวง ตาฮิติ เป็นดอกไม้พิเศษอีกด้วย

คุณคมกริชได้เล่าย้อนให้ฟังว่า “สวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์ เริ่มปลูกมะนาวมาตั้งแต่ปลาย ปี 2552 รวมประมาณ 500 ต้น และกำลังขยายเพิ่มอีก เพราะตลาดมะนาวยังต้องการอีกมาก เมื่อปีที่ผ่านมามี 2556 มะนาวขาดตลาดมาก แม่ค้าตลาด หามะนาวไปขายไม่ได้เลย มีมากถามหามะนาวอยู่หลายเจ้า แต่มีไม่พอกัน ทำให้ราคาในท้องตลาดมีราคาสูงมาก ตกลูกละ 6-7 บาท เลยทีเดียว ส่วนหน้าสวนชายทุ่งอยู่ที่ 3-5 บาท ซึ่งผมเชื่อว่าในอีก 2 ปี ข้างหน้านี้ จะเปิดอาเซียน

แล้ว จะมีนักท่องเที่ยวจากประเทศข้างเคียง เข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้การบริโภคมะนาวเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว ดังนั้นการปลูกมะนาวให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่น่าจับตามอง และการปลูกมะนาว ถ้าทำให้มะนาวออกนอกฤดูด้วยนั้น ถึงจะปลูกมากขนาดไหน มะนาวก็ไม่มีวันล้นตลาดได้แน่นอน เพราะจากสถิติย้อนหลังคร่าวๆ ราว 10 ปี นั้น มะนาวนอกฤดู ก็ยังแพงอยู่ แม้แต่มะนาวในฤดู ช่วง พ.ศ. 56 - ต.ค. 56 มะนาวก็ยังมีราคาดีอยู่”

เผยเทคนิคการปลูกมะนาวขึ้นลูกฟูกระยะชิด

คุณคมกริชได้ให้คำแนะนำว่าควรเริ่มจากเตรียมพื้นที่ให้ดีเสียก่อน ควรนำดินไปวิเคราะห์ก่อนตามสถานที่ที่ให้บริการ หากไม่สามารถทำได้ก็เพียงวัดค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน ก็ให้ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักลงไปผสมคลุกเคล้าก็ได้เช่นเดียวกัน

ขั้นตอนการปลูก

1. ยกร่องขึ้นลูกฟูก หากใช้ระยะปลูกที่ 3x3 เมตร ให้ยกดินขึ้นลูกฟูกสูงประมาณ

ปรับสภาพดิน

20-50 เซนติเมตร บนสันร่องกว้าง 1 เมตร ร่องทางเดินด้านข้าง 3 เมตร ที่ยกร่องก็เพื่อไม่ให้รากมะนาวถูกน้ำท่วมขัง

2. ระยะเวลาปลูกขึ้นอยู่กับสถานที่ถ้ามีพื้นที่มีน้อย 3x3 ก็พอ แล้วโรยปูนขาว หรือ โดโลไมท์ เพื่อปรับสภาพดิน แล้วเติมปุ๋ยคอก (ขี้วัว ขี้ควาย) + ปุ๋ยหมัก + ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด + ไบโอดี

3. ผสมด้วยกัน โดยขุดผสมให้ลึก

ประมาณหน้าจอบเดียวก็พอ เพราะรากฝอยของ มะนาวจะหากินบนผิวดิน และให้เกลี่ยผสมให้กว้างๆ หรือเท่ากะละมังซักผ้า

การให้น้ำใส่ปุ๋ย

มะนาวจะเจริญเติบโต ผลผลิตดีเชียว ตก ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเรื่องของการดูแลรักษา ซึ่งคุณคมกริชได้บอกเล่าเก้าสิบไว้ถึงวิธีการให้น้ำและใส่ปุ๋ยแบบไม่มีปิดบังว่า ให้รดน้ำให้ชุ่มวันละ 1 ครั้งหรืออาจ 2 วันครั้ง โดยดูตามสภาพอากาศควบคุมกันไป ซึ่งที่สวนคุณคมกริชนั้นใช้ระบบน้ำแบบติดตั้งสปริงเกอร์หัวฝอยเพื่อประหยัดเวลาแรงงาน

คุณคมกริช กับต้นมะนาว

ส่วนการให้ปุ๋ยบำรุงต้น จะเริ่มให้ปุ๋ย
มะนาวนับตั้งแต่ลงปลูกบนแปลงประมาณ 2
สัปดาห์ ถึงเริ่มใส่ปุ๋ยสูตร 27-6-6 หรือ 46-0-0
ใส่ประมาณ 10 เม็ด โรยรอบทรงพุ่ม จากนั้น
เมื่อต้นมะนาวอายุได้ 1 เดือนเริ่มแตกยอด เป็น
ช่วงที่ควรใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักประมาณ 1 กำ
มือ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดประมาณ 3 กำมือ
/ต้น ใส่รวมกัน 15 วันครั้ง ที่สวนจะไม่เห็นทำ

ลูกมะนาวถ้าหากปลูกลงดินส่วนใหญ่จะขายกิ่ง
มากกว่า จึงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนสูตรปุ๋ยบ่อย

โรคแมลง

หากถามหาเรื่องโรคและแมลงศัตรู ก่อน
ข้างหมดกังวล เนื่องจากมะนาวไซ้และมะนาว
พันธุ์พิจิตร 1 ต้านทานโรคแคงเกอร์ จึงหมด
ห่วงเรื่องนี้ไปได้ ส่วนศัตรูที่สำคัญคือเมื่อเริ่ม

ยกร่องขึ้นลูกฟูก

ปลูกต้องรักษาหนอนซอนใบและเพลี้ยไฟ ที่จะ
คอยมากัดกินช่วงแตกยอดอ่อน วิธีป้องกันกำจัด
คือให้ใช้ยากำจัดแมลงฉีดพ่นทุก 7 วัน หรือสาร
สกัดพืชหมักขับไล่แมลง นอกจากนี้อาจใช้น้ำส้ม
ควันไม้ ฉีดคุ่มไว้อย่าให้ตัวหนอนเข้ากลักกราย
ได้ตั้งแต่เริ่มปลูกเดือนละ 1 ครั้ง

หากผู้อ่านหรือเกษตรกรท่านใดสนใจ
สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ คุณคมกริช
บุรณเจริญ สวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์ บ้านเลขที่
65 หมู่ 4 บ้านจันรม ตำบลตาอ้อ อำเภอมือง
จังหวัดสุรินทร์ 32000 (ส่วนที่มีกิ่งพันธุ์จำหน่าย)
และบ้านเลขที่ 7 หมู่ 14 บ้านท่าสว่าง ตำบลท่า
สว่าง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000 (ส่วน
สำหรับจำหน่ายลูก) โทร. 089-280-7060

ขายกิ่งและลูกแบบครบวงจร รายได้เพียบ

ทุกวันนี้คุณคมกริชมีขายกิ่งพันธุ์และ
ผลผลิตบ้างบางส่วน ซึ่งถ้าเป็นผลผลิตจะขายให้
กับแม่ค้าคนกลาง ราคาขายตามท้องตลาด ทั้งนี้
คุณคมกริชขอธิบายเพิ่มว่า "ผมจะขายให้กับแม่ค้า
คนกลาง ราคาขึ้นลงตามท้องตลาด ราคาลูกละ
3 บาท หรือต่ำสุดก็ขายลูกละ 1 บาท ซึ่งก็ถือว่า
ยังคุ้มทุนอยู่ดี และมีรายได้จากการขายกิ่งพันธุ์
อีกกิ่งละ 70 บาท" คุณคมกริชกล่าวสรุป

ถามตอบปัญหาหมะนาว โดยสวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์

ถาม : ความนิยมของพันธุ์มะนาว

ตอบ : มะนาวที่นิยม และที่นำปลูก (ความคิดเห็นส่วนตัวเฉพาะที่มีปลูกในสวนชายทุ่ง) คือ เป็นรำไพ น้ำเยอะ น้ำหอมมาก เปลือกบาง ร่องลงมา เป็นมะนาวเป็นพวง ลักษณะจะคล้ายๆ มะนาวแป้นรำไพ และมะนาวไซ้ (เป็นมะนาวพื้นบ้าน) ลูกดก เปลือกบาง เมล็ดน้อย น้ำหอม และ เป็นพิจิตรา และ เป็นดกพิเศษ และตาฮิติ มะนาวไร่เมล็ด ส่งตลาดนอก

หมายเหตุ : ไม่ว่าพันธุ์ไหนๆ ถ้าท่านสามารถปลูกทำลูกนอกฤดูได้ ก็จะขายลูกได้ดีทุกพันธุ์เลยครับ

ถาม : การผสมดินปลูกมะนาว

ตอบ : สูตรการผสมดินใส่ใบบ่อ ขึ้นอยู่กับ

วัสดุที่ได้ในพื้นที่เรา ที่เน้นคือ ดิน+ปุ๋ยคอก ชีวหรือชีควายได้ และถ้ามี แกลบถ่าน (จากโรงสีใหญ่) หรือแกลบดิบ หรือเปลือกถั่วเขียว ให้ผสมลงไปด้วยจะดีมาก จะทำให้ดินร่วนซุย ส่วนที่ผมปลูกในปัจจุบันจะใช้แค่ ดินกับปุ๋ยคอก เท่านั้นเอง เพราะอื่นๆหาไม่ได้เลย จึงทำให้ดินในท่อแข็งหนอย แต่มะนาวก็โตสวยดีใช้ได้ (ส่วนผสมใน 1 ท่อคือ ดินกับปุ๋ยคอก 1 กระสอบปุ๋ย โรยปูนขาวหนอยเป็นอันเสร็จ) ระยะวางท่อ ถ้ามีพื้นที่น้อยก็ 3 x 3 จะดีมาก

ถาม : มะนาวปลูกง่ายไหม

ตอบ : ง่ายครับ การดูแลง่ายมาก ถ้าท่านมีงานประจำอยู่แล้ว เลิกงาน 5 โมงเย็นก็ไปดูหนอย อันไหนงานหนักๆ เช่นผสมดิน ยก

ท่อ หรือขุดดิน ก็จะจ้างคนงาน ซึ่งเป็นชาว บ้านข้างๆ ทำวันละ 200 บาท งานเบาๆ เรา ก็ทำเอง โรคนั้นเรานี้คิดป้องกันได้ ใช้ชีวภาพ และ เคมีบ้าง ถ้าปลูกลงดินจะประหยัดค่าบ่อ หน่อย แต่ถ้าดินเจอน้ำมากจะเป็นโรครากเน่า ต้นตายได้ ควรปลูกที่สูงๆ หรือไม่ก็ปลูกลงบ่อ ซีเมนต์ สำหรับดินปลูกลูกนั้นได้ทุกอย่าง ผมปลูก มีดินร่วนปนทราย และเป็นดินเหนียวที่ขุดมา จากทำสระน้ำก็ได้ต้นโตดี

ถาม : ปลูกมะนาวแบบใช้กิ่งตอน กับแบบ เพาะเมล็ดแบบไหนดีกว่า

ตอบ : ขอแนะนำว่า ให้เป็นกิ่งตอนจะดีกว่า ครับ เพราะกิ่งตอนจะโตเร็ว ให้ผลผลิตเร็วกว่า แค่ 7 เดือนกว่าๆ เราก็สามารถทำลูกได้แล้ว หรือ 6 เดือนกว่า กิ่งตอนกิ่งจำหน่ายได้แล้ว ครับ ในส่วนของรากนั้น กิ่งตอนระบบรากก็ แข็งแรงดีนะครับ หรือไม่เราก็ใช้ไม้ค้ำเอาไม่ล้ม ง่าย ส่วนการปลูกแบบเมล็ดพันธุ์รากจะแข็งแรงแต่ต้นจะโตช้าครับ 3-4 ปี ถึงจะออกลูก

ต้นพันธุ์ที่พร้อมลงปลูก

ได้เต็มร้อย เราจะรอนานไปหน่อย จะทำให้ เราเบื่อหน่ายก่อน เรามาคิดกันเล่นๆ นะครับ ถ้าเปรียบเทียบผลผลิต 4 ปี กิ่งตอนทำลูกได้ 400 ลูกต่อต้น ถ้ามี 100 ต้น เท่ากับ 40000 ลูก ลูกละเฉลี่ย 2 บาท ตกปีละ 80,000 บาท ถ้า 4 ปี เป็นเงิน 320,000 บาท ครับ ส่วนต้น เพาะเมล็ด 3-4 ปี ยังไม่ได้เงินเลยครับ ถ้า ได้ก็ได้น้อยกว่า ต้องมีความอดทนรอสูงหน่อย (สำหรับผม กิ่งตอนดีที่สุดครับ)

ถาม : ปลูกลงดินกับลงบ่อแบบไหนดีกว่า

ตอบ : ดีทั้งสองอย่างครับ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของ เรา และงบประมาณของเราครับ ลงบ่อบังคับ นอกฤดูง่ายครับ ส่วนลงดินก็ทำได้แต่ต้องใช้ ความชำนาญนิดหนึ่ง

ถาม : ความแตกต่างของอายุต้นมะนาว แบบ ปลูกลงดินกับลงบ่อ

ตอบ : ลงดินจะอายุยาวกว่า 10-20 กว่าปี เลยทีเดียว และต้นสมบูรณ์ยาวกว่า ส่วนลง บ่อประมาณ 4-5 ปี ต้นก็จะโทรม ถ้าใช้บ่อ ใหญ่ขึ้น 100-120 เมตร 7-9 ปี ต้นจะโทรม แต่การปลูกลงบ่อไม่ต้องกังวลใจไป เพราะถ้า ต้นโทรมเราก็รื้อแล้วก็ปลูกใหม่แค่ปีเดียวต้นก็ โตเก็บลูกขายได้ต่อครับ

โรคแคงเกอร์

ทางเลือก & หลากวิธีการเริ่มต้นปลูก มะนาวมือใหม่ เป้าหมาย → ออกฤดู

อภิชาติ ศรีสอาด, จันทรา อุสุวรรณ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภิชาติ ศรีสอาด, จันทรา อุสุวรรณ

ทางเลือก & หลากวิธีการเริ่มต้นปลูกมะนาวมือใหม่ เป้าหมายนอกฤดู

พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : นาคา อินเตอร์มีเดีย, 2557

128 หน้า : ภาพประกอบ

ISBN : 978-616-359-012-1

กรรมการผู้จัดการ :

อภิชาติ ศรีสอาด

ที่ปรึกษา :

สุราษฎร์ ทองมาก, ปัญญา เจริญวงศ์,
ประเวศ แสงเพชร, เกียรติพันธ์ จันทราปัตย์

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :
(ทนายความ)

สมนึก พุ่มไฉยา

ผู้จัดการทั่วไป :

วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

หัวหน้าส่วนหนังสือ

เฉพาะกิจเชิงเกษตร :

อัมพา คำวงษา

กองบรรณาธิการ :

สุธารินีย์ เจริญรุ่งโรจน์ฤดี, อภินันท์พร นนธ์ตา, พิริ้ม ศรีหานาม,
รสริน เกลี้ยงเกลา, มณี เมฆมี, พรลภัส บุตรดี, กฤษณ์ ชวบนาม,
พัชรี ลำโรงเย็น, ถนัญฐิฎาภรณ์ ดินธรรมรัมย์

ฝ่ายศิลปกรรม :

เฉลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล, คมสันต์ จูด้วง

จัดพิมพ์โดย :

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
เลขที่ 64/51-53 หมู่ 3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน
จ.สมุทรสาคร 74110 โทร. 034-473213-5,
08-1372-9483 แฟกซ์ 034-473215
www.nakaintermedia.com
e-mail : api_naka@yahoo.co.th

คำนำ

“มะนาว” เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดของประเทศไทย ซึ่งตลาดน้อยใหญ่มีความต้องการตลอดทั้งปีถึงแม้ว่ามะนาวจะมีราคาแพงมากแค่ไหนก็ตาม คนไทยส่วนใหญ่ยังจำเป็นต้องใช้มะนาวเป็นส่วนผสมของอาหารต่างๆ เช่น ต้มยำ น้ำพริก ส้มตำ เป็นต้น ด้วยเหตุที่มะนาวมีราคาแพงนี้ ทำให้ชาวสวนหลายรายหันมาสนใจที่จะปลูkmะนาวกันเพิ่มขึ้นมากกว่าที่เคยมีมา นอกจากนี้แล้วชาวบ้านที่มีเนื้อที่ว่างจากการปลูกสิ่งก่อสร้างก็นิยมปลูkmะนาวไว้รับประทานเองภายในครอบครัวเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดเป็นหนังสือ “ทางเลือก & หลากวิธีการเริ่มต้นปลูkmะนาว มือใหม่ เป้าหมายนอกฤดู” ขึ้น ซึ่งเป็นการรวมสารพันเทคนิคในการปลูkmะนาวแต่ละแบบ ที่สามารถทำให้มะนาวมีผลผลิตตกและมีคุณภาพ จากสวนมะนาวที่ประสบความสำเร็จทั้ง 8 สวน มาเล่าสู่กันฟัง ตั้งแต่วิธีปลูkmะนาวทั้งแบบลงดิน แบบปลูkmะนาวในวงบ่อซีเมนต์ ปลูกลงในกระถาง ปลูกลงในโอ่ง ปลูkmะนาวแบบแก้มลิง ปลูkmะนาวในล้อยาง หรือจะปลูkmะนาวแบบระยะชิดเรื่อยไปถึงการดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การเลือกกิ่งพันธุ์ การทำการตลาด และการบังคับให้มะนาวออกนอกฤดู ได้รวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดแล้ว

อย่างไรก็ตามผู้เรียบเรียงต้องขอขอบพระคุณ เกษตรกรทุกท่านที่ให้ความรู้รวมถึงวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้นำวิธีการที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสวนมะนาวของท่านต่อไป

สารบัญ

ว่าด้วยเรื่องของมะนาว.....	4
หลักการจัดการสวนมะนาวให้มีคุณภาพ.....	11
เทคนิคการปลูกมะนาวในแบบต่างๆ	
- การปลูกมะนาวลงดิน.....	28
- การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์.....	32
- การปลูกมะนาวในกระถาง.....	53
- การปลูกมะนาวในล้อยางรถยนต์.....	60
- การปลูกมะนาวในกระถางแก้ว.....	70
- การปลูกมะนาวในโอ่ง.....	75
- การปลูกมะนาวระยะชิด.....	77
พบ 8 กูรูมะนาวกับเทคนิคการปลูกที่หลากหลาย	
• คำพักตร์ นนท์ไชย เผยเทคนิคการปลูกมะนาวในโอ่ง ผลผลิตดีไม่แพ้งบ่อ แกรมตันทุ่นต่ำ ขนย้ายง่าย.....	A4
• คมกริช บุรณ์เจริญ เผยที่เด็ด ปลูกมะนาวยกร่องแห่งระยะชิดแบบลูกฟูก มีกิ่งพันธุ์ให้ตัดไม่อั้น.....	A8
• ตามตอบปัญหามะนาวโดยสวนมะนาวชายทุ่ง สุรินทร์.....	A13
• นิภากร มีสายบัว เกษตรกรต้นแบบแห่ง จ.พิจิตร แนะนำพื้นที่น้อยปลูกมะนาวแก้ว ลดปัญหาช่วงมะนาวแพง.....	84
• สายใจ เลือกอง เผยกลยุทธ์ปลูกมะนาวในกระถางพันรายได้แบบครบวงจร.....	92
• ปวีรศก แซ่ตั้ง เผยกลเม็ดเด็ดพรายปลูกมะนาวระยะชิดยกร่องเป็ยก พันรายได้ทั้ง กิ่งทั้งลูก.....	97
• “สวนสร้อยพิทักษ์” โซว์เหนือชั้น ปลูกมะนาววงบ่อ โดยใช้กิ่งพันธุ์มะนาวเป็นพิจิตร 1 บนตอมะขวิด แข็งแรง ต้านทานโรค.....	102
• กิมา เพชรมาก เผยเทคนิคการผลิตมะนาวให้ได้เงินแสน ด้วยการปลูก 2 ทาง...	105
• มานิตร์ อุ่มบุญ เกษตรกรวันหยุด แนะนำปลูกมะนาวในล้อยางไว้ขายก็รุ่งเก็บผลผลิต ช่วงหน้าแล้งก็เลิศ.....	109
บรรณานุกรม.....	112

ว่าด้วยเรื่องของ มะนาว

มะนาว เชื่อว่ามีถิ่นกำเนิดในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียติดต่อกับพม่า ผ่านลงไปยังมาเลเซีย ในกลุ่มมะนาวนี้ยังมีความแปรปรวนค่อนข้างสูง มีความสามารถเจริญได้ดีในพื้นที่เขตร้อน ดังนั้นความสำคัญทางเศรษฐกิจของส้มกลุ่มนี้จึงอยู่ในบริเวณประเทศเขตร้อนเป็นหลัก มะนาว (Lime) มีชื่อวิทยาศาสตร์ Citrus

ภาพจาก
สวนมะนาว
บ้านท้ายไร่

aurantifolia Swing อยู่ในวงศ์ Rutaceae เป็นไม้ผลชนิดหนึ่ง ผลมีรสเปรี้ยวจัด จัดอยู่ในสกุลส้ม (Citrus) ผลสีเขียว เมื่อสุกจัดจะเป็นสีเหลือง เปลือกบาง ภายในมีเนื้อแบ่งเป็นกลีบๆ ชุ่มน้ำมาก นับเป็นผลไม้ที่มีคุณค่านิยมใช้เป็นเครื่องปรุงรสผลมะนาวโดยทั่วไปมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4-4.5 เซนติเมตร ต้นมะนาวเป็นไม้พุ่มเตี้ย สูงเต็มที่ราว 5 เมตร ก้านมีหนามเล็กน้อย มักมีขนดก ใบยาวเรียวเล็กน้อย คล้ายใบส้ม ส่วนดอกสีขาวอมเหลือง ปกติจะมีดอกผลตลอดทั้งปี แต่ในช่วงหน้าหนาว จะออกผลน้อย และมีน้ำน้อย

ลักษณะของมะนาว

1. **ลำต้น** ลำต้นมีลักษณะงอ บนลำต้นมีหนามสีเขียวเข้มจนถึงสีเขียวอมเหลือง เกิดที่ซอกใบ หนามมีลักษณะแข็งอ้วนแหลมและสั้น

2. **ใบ** รูปร่างรูปไข่ค่อนข้างกลมหรือรูปโล่ค่อนข้างกลม ใบขนาดเล็ก ความกว้าง 2-8 เซนติเมตร และยาว 4-8 เซนติเมตร ขอบใบหยักเล็กน้อยฐานใบกลม ปลายใบมีรอยเว้าเล็กน้อย ก้านใบมีปีกแคบๆ รูปร่างคล้ายช้อน

3. **ดอก** เกิดเป็นช่ออยู่ซอกใบ ช่อหนึ่งประกอบด้วยจำนวน 1-7 ดอก เกิดดอกเป็นระยะนาน แต่ละดอกมีขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-2.5 เซนติเมตร ชั้นกลีบเลี้ยงสีเขียวอมเหลือง และเจือด้วยสีม่วงตามขอบกลีบดอกมีจำนวน 4-5 กลีบ เกสรตัวผู้มีจำนวน 20-25 อัน เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่ที่มี 9-12 ช่อง

4. **ผล** ผลขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3.5-6.0 เซนติเมตร รูปร่างกลมหรือรูปไข่ที่ปลายผลมีลักษณะเป็นปุ่มเล็กๆ (apical papillae) และมีรอยแผลเป็นของยอดเกสรตัวเมีย ลักษณะคล้ายห้วนม ผิวเรียบ ที่ผิวเปลือกมีต่อมน้ำมันที่จมอยู่ภายในเปลือกต่อมมีจำนวนมาก เมื่อกดเมื่อผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม เมื่อผลแก่มีสีเหลือง เขียวอมเหลืองหรือเขียวเปลือกบางเปลือกติดกันแน่นแยกลำบาก เนื้อสีเขียวหรือเขียวอมเหลือง รสเปรี้ยวมาก มีกลิ่นหอมแตกต่างกันไป

5. **เมล็ด** มีลักษณะแตกต่างกัน บางพันธุ์เมล็ดกลม บางพันธุ์เมล็ดยาวรี บางพันธุ์เมล็ดมาก เช่น พันธุ์พิจิตร เมล็ดน้อย เช่น พันธุ์แป้นทะวาย และบางพันธุ์ไม่มีเมล็ด หรือเมล็ดน้อย เช่น พันธุ์ตาสีติ

หนอนซอนใบ

โรคแคงเกอร์

ช่วงแตกใบอ่อน

ลักษณะพืชมะนาว

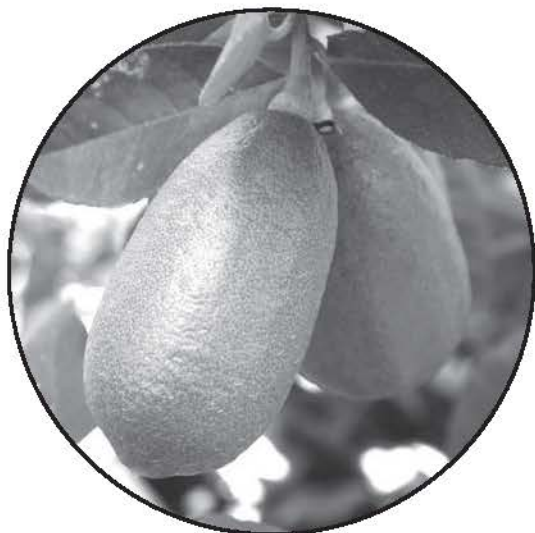
สถาบันวิจัยพืชสวนได้จำแนกพันธุ์มะนาว ออกเป็น 7 พันธุ์ ดังนี้ (สถาบันวิจัยพืชสวน, 2539)

1. **พันธุ์ไข่** เป็นมะนาวพื้นเมืองพันธุ์หนึ่งของไทย มีการปลูกแพร่หลายทั่วๆ ไป ทรงพุ่มมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-5 เมตร ความสูงต้น 3-5 เมตร มีหนามตามกิ่งก้าน ใบมีสีเขียวเข้ม

รูปไข่ ใบกว้าง 4.5 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร ก้านใบยาว 1.3 เซนติเมตร มีหูใบกว้าง 0.5 เซนติเมตร ดอกสีขาวมีกลีบดอก 5 กลีบ เกสรตัวผู้มีสีเหลือง กลิ่นหอม ผลสีเขียวเข้ม แก่จัดสีเหลือง ผลกลมรี เปลือกหนา 0.2 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางผล 2-3 เซนติเมตร สูง 4.1 เซนติเมตร เมล็ดสีน้ำตาล ลักษณะรี หัวบ้านท้ายแหลม เมล็ดกว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 1.1 เซนติเมตร จำนวนเมล็ดประมาณ 10 เมล็ด/ผล ผลผลิตโดยทั่วไป จะให้ผลผลิต 500-1,000 ผล/ต้น/ปี เมื่อต้นมีอายุมากกว่า 5 ปี และมีสภาพการดูแลรักษาดี น้ำหนักผลประมาณ 30 กรัม/ผล มีกรดซิตริก 6.27% วิตามินซี 38.59 มิลลิกรัม และอ่อนแอต่อโรคแดงเกอรั

2. **พันธุ์ด่านเกวียน** เป็นมะนาวที่เกิดจากต้นเพาะเมล็ดแต่ไม่ทราบต้นพ่อต้นแม่ โดย นาย ณรงค์ รัตน์จันทร์ บ้านเลขที่ 135 หมู่ 3 ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา เป็นผู้เผยแพร่

เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางความสูงต้นอาจสูงถึง 3 เมตร ขนาดทรงพุ่ม 2-3 เมตร แตกกิ่งก้านสาขาไม่เป็นระเบียบ มีหนามเล็ก ลึน แต่ปริมาณไม่มาก ใบสีเขียวเข้ม รูปใบรีออกยาว มีขนาดกว้าง 3.5-4.5 เซนติเมตร ยาว 8-10 เซนติเมตร ก้านใบยาว 0.7-1.0 เซนติเมตร เส้นกลางใบสีเขียวอ่อน ขอบใบหยักเล็กน้อย ใบไม่มีหู ดอกสีขาวอมม่วงอ่อน มีกลีบดอก 5 กลีบ เกสรตัวผู้สีเหลือง ดอกออกเป็นกลุ่ม 5-10 ดอก บริเวณกิ่งใหม่ที่แยกจากกิ่งอายุมาก ผลเมื่ออ่อนสีเขียวแก่จัดสีเหลือง ผิวผลไม่เรียบ มีคลื่นเล็กน้อย เปลือกหนา 0.3 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง

สวนมะนาวแป้นท้ายไร่

ผล 5-6 เซนติเมตร สูง 5-6 เซนติเมตร ลักษณะผลกลมก้นผลเรียบ เมล็ดสีน้ำตาล ลักษณะรีท้ายแหลม ขนาดเมล็ดกว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 1 เซนติเมตร เมล็ด 15-20 เมล็ด/ผล ให้ผลผลิตประมาณ 800 ผล/ต้น/ปี เมื่ออายุ 5 ปี น้ำคั้นมีกลิ่นหอมกว่าพันธุ์ไทยพื้นเมือง ลักษณะเด่นพิเศษคือ มีอายุการเก็บเกี่ยวตั้งแต่ 2.5-3 เดือน ขณะที่พันธุ์มะนาวทั่วไป 4 เดือน ก่อนข้างทนทานต่อโรคแคงเกอร์ ให้ผลผลิตนอกฤดูได้ดี ก่อนข้างทนแล้งกว่ามะนาวพันธุ์พื้นเมืองทั่วไป แต่หากเก็บเกี่ยวเกินอายุ ใส้ในผลจะเป็นโพรง น้ำคั้นจะมีสีเหลืองอ่อนเป็นมะนาวที่มีลักษณะผลคล้ายผลส้ม หากปล่อยให้แก่จัด

3. **พันธุ์ตาฮิติ** เป็นพันธุ์มะนาวจากหมู่เกาะตาฮิติ นำมาปลูกทดลองในประเทศไทย ในปัจจุบันมีการปลูกแพร่หลายในเขตพื้นที่ภาค

มะนาวพันธุ์แป้นพวง

หนังสือคุณภาพ เชิงเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ในเครือนิตยสาร "ไม่ลองไม่รู้"

 156 หน้า ราคา 150.	 94 หน้า ราคา 95.	 160 หน้า ราคา 155.	 144 หน้า ราคา 140.	 204 หน้า ราคา 170.	 116 หน้า ราคา 110.	 120 หน้า ราคา 110.	 112 หน้า ราคา 110.	 88 หน้า ราคา 85.
 128 หน้า ราคา 125.	 96 หน้า ราคา 90.	 144 หน้า ราคา 148.	 112 หน้า ราคา 110.	 136 หน้า ราคา 145.	 104 หน้า ราคา 110.	 144 หน้า ราคา 145.	 132 หน้า ราคา 150.	 184 หน้า ราคา 150.
 136 หน้า ราคา 145.	 136 หน้า ราคา 145.	 112 หน้า ราคา 118.	 144 หน้า ราคา 145.	 152 หน้า ราคา 145.	 128 หน้า ราคา 140.	 112 หน้า ราคา 125.	 152 หน้า ราคา 159.	 136 หน้า ราคา 145.
 152 หน้า ราคา 150.	 128 หน้า ราคา 150.	 128 หน้า ราคา 140.	 144 หน้า ราคา 130.	 128 หน้า ราคา 140.	 144 หน้า ราคา 148.	 128 หน้า ราคา 145.	 136 หน้า ราคา 145.	 122 หน้า ราคา 95.
 128 หน้า ราคา 165.	 112 หน้า ราคา 110.	 96 หน้า ราคา 95.	 144 หน้า ราคา 145.	 160 หน้า ราคา 158.	 120 หน้า ราคา 135.	 112 หน้า ราคา 130.	 136 หน้า ราคา 138.	 152 หน้า ราคา 155.
 136 หน้า ราคา 145.	 128 หน้า ราคา 140.	 128 หน้า ราคา 145.	 96 หน้า ราคา 110.	 112 หน้า ราคา 110.	 112 หน้า ราคา 120.	 152 หน้า ราคา 155.	 160 หน้า ราคา 175.	 136 หน้า ราคา 145.
 128 หน้า ราคา 145.	 136 หน้า ราคา 148.	 128 หน้า ราคา 148.	 128 หน้า ราคา 140.	 136 หน้า ราคา 155.	 136 หน้า ราคา 155.	 276 หน้า ราคา 145.	 136 หน้า ราคา 145.	 144 หน้า ราคา 145.
 144 หน้า ราคา 145.	 128 หน้า ราคา 145.	 120 หน้า ราคา 140.	 120 หน้า ราคา 125.	 120 หน้า ราคา 125.	 128 หน้า ราคา 145.	 136 หน้า ราคา 145.	 120 หน้า ราคา 140.	 128 หน้า ราคา 155.

สั่งซื้อได้ในนาม บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
 จัดจำหน่ายใน ซีอีดีบุ๊คเซ็นเตอร์, ร้านนายอินทร์, B2S, ศูนย์หนังสือจุฬา,
 ศูนย์หนังสือ ม.เกษตรฯ และร้านค้าชั้นนำทั่วประเทศ
 ธนาคารธนชาติ สาขาเพชรเกษม 69 บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ 283-3-00947-9
 ธนาคารกรุงเทพ สาขาหนองแขม บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 236-0-53809-0
 ธนาคารกสิกรไทย สาขาเพชรเกษม 51 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 723-2-47631-6

หมายเหตุ
 กรุณาส่งสำเนาใบนำฝากของธนาคารแนบ
 มาด้วย หรือส่งแฟกซ์ มาที่ 034-473215
ฟรี ! ค่าจัดส่งทั่วประเทศ

สั่งจ่ายในนาม คุณอภิชาติ ศรีสอาด ปณ.กร.กุ่มแบบ
 บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด 64/51-55 ม.3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กร.กุ่มแบบ จ.สมุทรสาคร
 74110 โทร. 034-473213-4 , 08-13729483

ราคา 155บาท
 ISBN 978-616359012-1
